

Popravek iz prejšnje številke

V prejšnji številki smo objavili sliko predstavitev, ki je dobila zlato priznanje na 6. natečaju Ustvarjalna geografska predstavitev mojega kraja (Štanjel, 20. in 21. 10. 2021). Zaradi časovne stiske pred izidom številke smo objavili nepopolno ime njihove šole (pravilno OŠ Koroška Bela Jesenice) in izpustili imena učenk (Jana Čušin, Tinka Rakar in Maja Erjavec).

Za napako se opravičujemo.

Dr. Jurij Senegačnik

senegacnik4@iol.net

»Razočaran sem, če pridem v geografsko učilnico, na steni pa ni nobenega zemljevida!«

Mag. Slavku Brinovcu v slovo

V začetku leta 2022 je v 86. letu starosti svojo izredno plodno življenjsko pot končal znani slovenski šolski geograf mag. Slavko Brinovec. Bil je izjemna osebnost, ki si zasluži poseben zgodovinski spomin, in to ne le na področju šolske geografije, kjer smo ravno geografi njegov prispevek najbolj občutili in spoštovali.

Neizbrisen pečat je namreč pustil tudi na področju športa, kamor se je začel vključevati že kot mladenič. Njegova prva izbira sta bila

plavanje in vaterpolo. Bil je plavalec, član slovenske vaterpolske reprezentance, trener, kasneje tudi športni funkcionar pri številnih dejavnostih in projektih, ki so pripomogli, da je Kranj v nekem obdobju postal verjetno najbolj športno mesto v Sloveniji. Na športne dejavnosti ni pozabil tudi v svojih upokojskih letih, ko je na lastno pobudo z velikim entuziazmom pripravil čez 300 strani obsegajočo barvno športno kroniko Veličastnih šestdeset let kranjskega vaterpola (2006) in še precej obsežnejši zbornik Razvoj vaterpola v samostojni Sloveniji (2014).

Prav posebno mesto v njegovem življenju pa je predstavljala šolska geografija. Svojo poklicno pot je začel leta 1962 kot učitelj geografije na OŠ Goriče, potem pa nadaljeval na OŠ Franceta Prešerna v Kranju. Tam je med svojim desetletnim službovanjem uredil posebno geografsko učilnico, ki mu je dala navdih, da je postal kasneje pobudnik urejanja sodobnih geografskih učilnic v slovenskih šolah. Leta 1971 je postal profesor geografije na kranjski gimnaziji, kjer je ostal zaposlen vse do upokojitve leta 1999. Od leta 1980 dalje je bil pomočnik ravnatelja, vendar je še vedno z veseljem delal tudi v razredu. Med dijaki je postal prava legenda, na gimnaziji pa se je lahko ob stalni praksi v razredu še temeljiteje posvetil opremljanju sodobne geografske učilnice in nekaterim drugim strokovnim izzivom. Kot vsestransko aktivnega praktika so ga pritegnili tudi k izvajanju predavanj in vaj iz metodike geografije, najprej na Pedagoški akademiji Univerze v Ljubljani (1973–1976), potem pa še na Oddelku za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani (1980–1988). V devetdesetih letih 20. stoletja je pri različnih inovacijskih projektih

tesno sodeloval z Zavodom RS za šolstvo in šolskim ministrstvom. Za učitelje je pripravil več pedagoških delavnic z različno tematiko. Vse po vrsti so vsebovale veliko praktičnega dela, udeležila pa se jih je velika večina tedanjih slovenskih učiteljev geografije. Dejaven je bil tudi v Gorenjskem geografskem društvu in Zvezi geografskih društev Slovenije, pri uređnikovanju Geografskega obzornika, na različnih strokovnih posvetovanjih, pa še bi lahko naštevati. Za svoje vsestransko delo je prejel več pomembnih priznanj.

Kljub izredni razgledanosti, izvrstni teoretski podkovanosti in dojemljivosti za vse vrste inovacij pa lahko rečemo, da se je na področju slovenske šolske geografije uveljavil predvsem kot izjemen praktik, najprej pri poučevanju v razredu, potem pa kot naš dolgoletni najpomembnejši pionir izobraževalne tehnologije za pouk geografije v Sloveniji. Idej, kako izboljšati ta pouk tudi z različnimi učili, učnimi pripomočki in sodobno tehnologijo, mu ni nikoli zmanjkalo, rojevale so se mu tako rekoč iz dneva v dan, in to predvsem iz njegove lastne prakse, manj pa iz povzemanja tujih in slovenskemu šolskemu okolju ne vedno najbližjih zgledov. Kar pa je pri tem najpomembnejše, je dejstvo, da je veliko večino svojih idej potem tudi uresničil v praksi in s tem posredno dal praktičnemu delu v razredu v slovenskih šolah neizbrisen pečat. O obsežnem opusu njegovih strokovnih prispevkov, učnih gradiv in najrazličnejših drugih dosežkov, ki jih je ustvaril, se lahko prepričamo v njegovi obsežni bibliografiji na Cobissu.

V tem prispevku ne želimo podrobneje razčlenjevati njegove bibliografije, ampak bi o Slavku Brinovcu radi poudarili še nekaj drugih, manj znanih dejstev, ki predvsem mlajšim generacijam šolskih geografov niso tako poznana.

Bil je človek vizionarskih zmožnosti, eden tistih, ki ne koraka le vštric z zgodovino, ampak jo tudi soustvarja. Že v osemdesetih letih 20. stoletja je v pripravo tedanjih učbeniških gradiv vključil vrsto univerzitetnih učiteljev z ljubljanskega oddelka za geografijo, ob osamosvojitvi Slovenije pa je na področju učbeniških gradiv naravnost »preskočil« zgodovino. Po razpadu Jugoslavije so namreč tedanji učitelji v gimnazijskem programu morali še celo leto poučevati geografijo države, ki

ni več obstajala, učni načrt pa je kljub temu ostal nespremenjen. Brinovec je tedaj na hitro zbral prvo skupino avtorjev, ki je brez učnega načrta v kratkem času napisala nov učbeniški komplet za geografijo Evrope za gimnazijski program, ter drugo skupino avtorjev, ki je ravno tako brez učnega načrta pripravila nov učbeniški komplet za geografijo Slovenije za osnovno šolo. Brinovec je bil inovator, pobudnik sodobne opremljenosti geografske učilnice in prvi, ki je v okviru lastnega družinskega podjetja Terra začel poleg ostalih gradiv pripravljati tudi različne zgoščenke z geografsko vsebino, ki jih lahko štejemo kot predhodnice današnjih digitalnih učnih gradiv za geografijo. Kot nekakšen vrhunec njegovega izjemnega strokovnega dela na področju didaktike geografije pa lahko izpostavimo priročnik za učitelje geografije z naslovom Kako poučevati geografijo (2004). Lotiti se takšnega dela, kjer je v enem kosu zbrano tako rekoč vse najpomembnejše, kar mora o poučevanju vedeti učitelj geografije, je bila izjemno pogumna odločitev. Česa podobnega ni pred tem v Sloveniji napisal še nihče in veliko vprašanje je, kdaj (če sploh kdaj) bomo dočakali podobno vseobsegajoče delo, kjer je zavestno izpuštil le (nikoli povsem do konca razdelano) področje ocenjevanja pri pouku geografije. Avtor je v to svoje izjemno delo vtikal desetletja lastne šolske prakse s številnimi primeri konkretnih rešitev, ki bralcu praviloma povedo precej več kot različna zgolj teoretska razglabljanja. Ker je knjiga izšla pred skoraj 20 leti, so v njej le zametki današnje rabe IKT pri pouku geografije, ki smo jo tedaj lahko slutili le v obrisih, vendar to ne zmanjšuje pomena tega izrednega dela, ki je v številnih drugih pogledih še kako aktualno tudi danes.

Slavka Brinovca njegovi mlajši kolegi in učenci nismo globoko spoštovali in cenili le zaradi prej navedenih izjemnih strokovnih dosežkov, ampak v enaki meri tudi zaradi njegovega nenehnega izžarevanja posebne pozitivne energije, ki jo je prenašal na vse, ki smo bili z njim v stiku. Kadarkoli je bil prisoten na različnih delovnih sestankih, je s svojo avtoriteto in bogatimi izkušnjami med prisotne vedno vnašal nadvse ustvarjalen duh in pozitivno razpoloženje. Skrbno se je izogibal konfliktom, znal je prisluhniti vsakemu mnenju in ni nikoli trmasto vztrajal le pri svojih prepričanjih. Bil je človek velike širine in samozavesti, zato se

tudi ob še tako kritičnih mnenjih ni nikoli čutil ogroženega. Med mlajšimi kolegi je rad poiskal neodkrite talente in jim potem velikodušno pomagal na karierni poti. Izredno smo pri njem cenili tudi to, da ni nikoli po nepotrebnem kompliciral, ampak je bil človek smeje akcije, ki si je predvsem vedno prizadeval za hitro doseg povsem konkretnega rezultata. Čeprav je bil vizionar in zelo dojemljiv za vsa inovativna razmišljanja, je znal tudi hitro »ustaviti konje«, če je uvidel, da se kake ideje v praksi enostavno ne da uresničiti. Zato se ni nikoli kar »na prvo žogo« navduševal nad idejami, ki jih je zaznal

kot modne »muhe enodnevnice«, ampak so mu osnovni okvir razmišljanja vedno narekovale šolska praksa oziroma njegove lastne izkušnje pri delu v razredu. Na vsak, še tako zahteven sestanek je vedno prišel nasmejan in potem izžareval svojo pozitivno energijo tudi med ostale. Ob slehernem spominu nanj nam bo prav ta njegov prisrčni in vedno dobrovoljni izraz na obrazu za vedno ostal pred očmi. Tudi v zadnjih letih, po tem ko se je že soočil z zelo resnimi zdravstvenimi težavami, je v osebnem stiku ostal neverjetno veder in poln življenjske energije.

Dr. Eva Konečnik Kotnik

eva.konecnik@um.si

V slovo zaslužnemu profesorju Univerze v Mariboru, dr. Borutu Belcu

V nedeljo, 16. januarja 2022, se je v svojem enaindevetdesetem letu starosti poslovil prof.

Prof. dr. Borut Belc
ob svoji 85-letnici

dr. Borut Belc, ustanovni član Oddelka za geografijo Univerze v Mariboru ter zaslužni profesor Univerze v Mariboru. Bil je izjemni raziskovalec na področju geografskih znanosti, visokošolski učitelj ter vsestransko aktivni član Univerze v Mariboru.

Geografijo je doštudiral na Univerzi v Ljubljani, kjer je že v času študija aktivno deloval pod mentorstvom in vplivom velikih slovenskih geografov, dr. Svetozarja Ilešiča ter dr. Antona Melika, ki sta ga spodbujala k znanstveni karieri. Po diplomi je sprva služboval kot učitelj in kustos v Pokrajinskem muzeju v Mariboru. Od leta 1961 do upokojitve leta 2000 pa je bil profesor na Pedagoški akademiji in kasneje Pedagoški fakulteti v Mariboru.

Bil je aktiven v različnih organih in komisijah Združenja mariborskih visokošolskih zavodov in nato Univerze v Mariboru, Raziskovalne skupnosti Slovenije, Inštituta za geografijo Univerze v Ljubljani ter Zveze geografskih društev Slovenije (danes Zveze geografov Slovenije). Kot tesen sodelavec prvega rektorja Univerze v Mariboru, geografa prof. dr. Vladimirja Bračiča, je prispeval k ustanovitvi mariborske univerze. Bil je namestnik predstojnika Združenja mariborskih visokošolskih zavodov, ki je bilo kot predhodnik mariborske univerze ustanovljeno leta 1961, v dveh mandatih dekan Pedagoške akademije,